

Rijksinstituut voor Volksgezondheid
en Milieu
*Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport*

Landelijk Centrum Hygiëne en Veiligheid
**Hygiënerichtlijn voor het piercen
van oren en neusvleugels**

Juni 2014

Met wijzigingen mei 2016 en augustus 2018

Colofon

De Hygiënerichtlijn voor het piercen van oren en neusvleugels is in opdracht van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport opgesteld door het Landelijk Centrum Hygiëne en Veiligheid.

Aan de herziening in 2013-14 hebben de volgende GGD'en en organisaties bijgedragen:

GGD Amsterdam

GGD Noord- en Oost-Gelderland

GGD Gooi & Vechtstreek

GGD Kennemerland

Nederlandse Juweliers- en Uurwerkenbranche (NJU)

Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA)

Vereniging Professionele Piercers Nederland (VPPN)

De richtlijn is in 2013-14 tekstueel en structureel grondig herzien ten opzichte van de versie van 2009.

Wijzigingen augustus 2018:

Paragraaf 2.2 en hoofdstuk 8: In het toestemmingsformulier wordt niet geadviseerd over de bewaartermijn en niet over welke persoonsgegevens moeten worden verzameld, maar wordt geadviseerd dit vast te leggen en inzichtelijk te maken conform de Algemene verordening persoonsgegevens (Avg).

Deze uitgave is te downloaden via www.lchv.nl

Contact

Landelijk Centrum Hygiëne en Veiligheid

Postbus 2200

1000 CE Amsterdam

T 020 555 54 15

E-mail: info@lchv.nl

Web: www.lchv.nl

Het LCHV is een onderdeel van het RIVM.

© Landelijk Centrum Hygiëne en Veiligheid

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of op welke andere wijze dan ook, zonder uitdrukkelijke vermelding van de bron.

Inhoudsopgave

1	Inleiding.....	5
1.1	Voor wie is deze hygiënerichtlijn?	5
1.2	Wat is het doel van deze richtlijn?	5
1.3	Hygiëne en ziekteverwekkers.....	6
1.4	Leeswijzer	6
2	Het zetten van een piercing.....	8
2.1	Algemene maatregelen	8
2.2	Het doornemen van de risico's met de klant	11
2.3	Pijnstilling	12
2.4	Eisen aan instrumenten, materialen en sieraden	12
2.5	Hygiënische principes bij het voorbereiden en zetten van een piercing	14
2.6	Hygiënische principes na het zetten van een piercing	15
3	Schoonmaken en desinfecteren.....	16
3.1	Schoonmaken	16
3.2	Desinfecteren	16
3.3	Schoonmaakregels en –technieken	18
3.4	Omgaan met schoonmaakmaterialen en -middelen.....	18
3.5	Schoonmaakschema's gebruiken	19
3.6	Wasgoed	19
4	Bouw en inrichting	21
4.1	Algemene eisen.....	21
4.2	De behandelruimte	21
5	Wetgeving, toezicht en handhaving.....	23
5.1	Wetgeving	23
5.2	Toezicht & handhaving	23
6	Lichamelijke klachten van de klant	25
6.1	Allergische reacties.....	25
6.2	Misselijkheid en flauwvallen	26
6.3	Medische hulp	26
7	Schoonmaakschema's en andere printklare instructies	27
7.1	Handhygiëne	28
7.2	Schoonmaakschema	31
8	Informatie voor de klant	32
8.1	Informatie over de risico's van piercings.....	33
8.2	Nazorginstructie.....	34

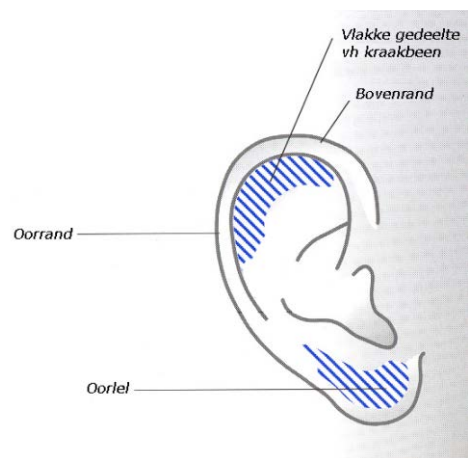
8.3	Toestemmingsformulier.....	35
9	Extra informatie	37
9.1	Voorbeeld hygiënische werkwijze bij het voorbereiden en zetten van een piercing	37
9.2	Begrippenlijst.....	37
9.3	Ctgb-databanken voor desinfecterende middelen	39
9.4	Verschil tussen desinfectiemiddelen voor de handen en de huid	40
10	Bronnenlijst.....	41
10.1	Relevante wet- en regelgeving	41
10.2	Overige documenten en websites	41
10.3	Warenwetbesluit tatoeëren en piercen	42

1 Inleiding

In deze inleiding beschrijven we voor wie deze Hygiënerichtlijn voor het piercen van oren en neusvleugels is geschreven en wat het doel van de hygiëne-eisen is. Daarnaast wordt achtergrondinformatie over hygiëne gegeven. Tot slot vindt u een leeswijzer om snel uw weg te kunnen vinden naar de informatie die u zoekt.

1.1 Voor wie is deze hygiënerichtlijn?

Deze hygiënerichtlijn is geschreven voor ondernemingen waar alleen piercings worden gezet met een piercinginstrument met een 'push through' systeem of een 'spring loaded' systeem. Met dit instrument mag u alleen piercings plaatsen in oorlellen, neusvleugels en het vlakke gedeelte van het kraakbeen van het oor (zie afbeelding). Zet u op andere plekken piercings, gebruik dan de 'Hygiënerichtlijn voor piercen'. Deze vindt u op www.lchv.nl. Het is toegestaan om het gekrulde gedeelte van het oorkraakbeen licht weg te buigen om beter bij het vlakke gedeelte te komen.

De richtlijn is in de eerste plaats geschreven voor de ondernemer. Heeft u medewerkers in dienst? Dan moet u ervoor zorgen dat ook zij werken volgens de richtlijnen.

1.2 Wat is het doel van deze richtlijn?

U vindt in dit document zowel richtlijnen over de bouw, inrichting en schoonmaak van uw bedrijfsruimte als richtlijnen die direct te maken hebben met het aanbrengen van piercings. Per onderwerp staan er hygiënemaatregelen en -adviezen. Door u hieraan te houden, verkleint u de kans dat de piercing gaat ontsteken of infectieziekten worden overgedragen.

Vergunning

In het Warenwetbesluit tatoeëren en piercen (zie hoofdstuk 5) is vastgelegd dat u als ondernemer een vergunning moet hebben. Deze vergunning moet u driejaarlijks aanvragen bij uw GGD. U krijgt alleen een vergunning als u aan alle hygiënemaatregelen uit deze richtlijn voldoet. Als er in uw bedrijfsruimte gewerkt wordt zonder dat u hier een vergunning voor heeft, kan de Nederlandse Voedsel en Waren Autoriteit u een waarschuwing of boete opleggen, of eventueel uw studio sluiten. Meer informatie over de vergunning vindt u in de Warenwetregeling tatoeëren en piercen.

Uitzondering: als u met het piercinginstrument alleen oorlellen piercet (en dus niet het vlakke gedeelte van het kraakbeen van het oor of de neusvleugels), hoeft u geen vergunning aan te vragen. Maar u moet wel de hygiëne-eisen in deze richtlijn naleven.

Vrijstelling vergunningplicht voor evenementen

Een vergunning wordt altijd verleend voor het gebruik van piercingmateriaal in uw behandelruimte. Uw vergunning geldt dus niet voor andere locaties. Willen u of uw medewerkers op een evenement, zoals een beurs, conventie of markt piercen? Dan heeft u een vrijstelling van de vergunningplicht

nodig. Hiervoor moet de organisator van het evenement ten minste twee maanden van tevoren schriftelijk melden bij de regionale GGD dat u komt piercen.

De organisatie komt alleen in aanmerking voor een vrijstelling als er wordt gewerkt met een artiest die in een studio werkt die in het bezit is van een vergunning. Deze eis wordt uiteraard niet gesteld aan buitenlandse artiesten.

1.3 Hygiëne en ziekteverwekkers

Een goede hygiëne voorkomt de verspreiding van micro-organismen. Voorbeelden van micro-organismen zijn bacteriën, virussen en schimmels. Micro-organismen zijn onzichtbaar voor het blote oog en komen overal voor: op de huid, in lichaamsvloeistoffen zoals bloed, op meubels en gebruiksvoorwerpen, in de lucht, in water, op en in voedsel. De meeste zijn onschuldig of zelfs nuttig voor de mens, maar sommige kunnen ziekten veroorzaken.

Door contact tussen mensen kunnen deze ziekteverwekkers zich van de ene mens naar de andere verspreiden. Als ze zich vervolgens vermenigvuldigen, kan iemand ziek worden. Zulke ziekten noemen we infectieziekten. Of een besmetting uitgroeit tot een infectie, heeft met verschillende dingen te maken:

- de hoeveelheid ziekteverwekker waarmee iemand besmet is;
- hoe gemakkelijk de ziekteverwekker mensen ziek maakt;
- iemands lichamelijke conditie; de een wordt ziek, de ander voelt zich niet lekker en een derde heeft nergens last van.

Hoe verspreiden ziekteverwekkers zich?

Ziekteverwekkers verspreiden zich op de volgende manieren:

- via de handen;
- via lichaamsvloeistoffen (bloed, speeksel, braaksel, ontlasting enzovoorts);
- door de lucht (via druppels door hoesten, via huidschilfers of stof);
- via voorwerpen (piercinginstrumenten en deurklinken);
- via voedsel en water;
- via dieren (huisdieren en insecten).

Hygiëne voorkomt ziekte

Infectierisico's beperkt u in de eerste plaats door een goede hygiëne. Alle regels in deze richtlijn hebben hiermee te maken.

In de basis is hygiëne niet meer dan het volgende:

- Breng wat vuil is niet in contact met wat schoon is. En andersom.
- Maak schoon wat vuil is of gooi het weg.
- Je kunt niet altijd aan de buitenkant beoordelen of iets vuil of schoon is.
- Alles begint en eindigt met handhygiëne.

1.4 Leeswijzer

De belangrijkste hygiënemaatregelen bij het zetten van een piercing zijn in deze richtlijn op een rij gezet. Naast hygiëneregels vindt u in dit document een aantal andere, wettelijk vastgelegde eisen die direct van toepassing zijn op uw werkzaamheden, zoals de regels over de minimale leeftijd van klanten.

Elk hoofdstuk en elke paragraaf begint met een korte inleidende tekst. Hierin leest u wat de risico's van het onderwerp zijn, en waarom de genoemde maatregelen de risico's verkleinen. Daarna volgt een opsomming van de hygiënenormen.

- De (hygiëne)normen staan in een gekleurd kader. Dit zijn de minimale eisen aan een goed beleid. Voor het leesgemak wordt er per hoofdstuk een andere kleur gebruikt. *Deze maatregelen worden bij de vergunningverlening getoetst door de GGD. U mag hier alleen van afwijken als u een vergelijkbaar of beter alternatief toepast. De GGD-inspecteur beoordeelt of een werkwijze, methode of middel een vergelijkbaar of beter alternatief is.*

TIP:

- Tips herkent u aan schuingedrukte, gekleurde tekst. Deze punten zijn vrijblijvend. Maar als u de tips opvolgt, werkt u professioneler.

In hoofdstuk 7 vindt u kant-en-klare instructies voor uw medewerkers; in hoofdstuk 8 staat informatie voor de klant. De instructies en informatie is op losse pagina's geplaatst, zodat u ze eenvoudig kunt uitprinten.

2 Het zetten van een piercing

Micro-organismen kunnen niet door een intacte huid heen. De huid biedt hierdoor bescherming tegen infecties. Tijdens het piercen wordt de huid beschadigd. Daardoor kan de gepiercete plek makkelijker geïnfecteerd raken. Door hygiënisch te werken bij het zetten van een piercing, verkleint u dit risico. Een goede hygiëne voorkomt ook dat eventuele ziekteverwekkers in het bloed of op de huid van uw klant worden overgedragen op uzelf of uw materialen.

In dit hoofdstuk vindt u de hygiënemaatregelen die u voor, tijdens en direct na het zetten van een piercing moet nemen.

2.1 Algemene maatregelen

In deze paragraaf staan algemene maatregelen die tijdens het hele proces van piercen (voorbereiding, het zetten en de wondverzorging) gelden.

Schone handen

Een van de meest voorkomende manieren waarop ziekteverwekkers worden verspreid, is via de handen. Er zijn twee manieren waarop u handhygiëne kunt toepassen. Door de handen te wassen met water en zeep of door de handen te desinfecteren met een handdesinfecterend middel. In hoofdstuk 7 vindt u printklare instructies voor het handen wassen en desinfecteren.

- Pas handhygiëne toe:
 - voor en na het aanbrengen van de piercing;
 - voor en na de verzorging van piercing;
 - voor en na het dragen van handschoenen;
Bij het uittrekken van de handschoenen kunnen deze (ongemerkt) tegen uw huid komen. Uw handen kunnen dan besmet raken met micro-organismen.
 - als er bloed of andere lichaamsvochten op uw handen zitten, of als u met blote handen de beschadigde huid heeft aangeraakt;
 - na een toiletbezoek;
 - na hoesten, niezen of het snuiten van de neus.
Dit is ook belangrijk als u een zakdoek hebt gebruikt. Ziekteverwekkers kunnen namelijk door de zakdoek heen op uw handen komen.
- Was uw handen met water en vloeibare zeep als uw handen zichtbaar vuil zijn.
Gebruik géén handdesinfecterend middel; door zichtbaar vuil vermindert de werking.
- Zijn uw handen niet zichtbaar vuil? Dan mag u kiezen of u uw handen wast óf desinfecteert.
Voor goede handhygiëne is het voldoende als u alleen wast of desinfecteert. Doe het dus niet beide, direct na elkaar; uw huid droogt dan meer uit en beschadigt sneller.
- Gebruik alleen handdesinfecterende middelen die zijn toegelaten door het Ctgb. Zie paragraaf 3.2.

- Was uw handen zo:
 1. Maak eerst uw handen nat.
 2. Doe daarna vloeibare zeep uit een dispenser op uw handen.
 3. Wrijf de zeep minimaal 10 seconden goed uit. Wrijf ook uw duimen, vingertoppen, polsen en de huid tussen uw vingers in.
 4. Spoel de zeep af.
 5. Droog uw handen en polsen met een wegwerphanddoekje.
 6. Heeft u geen *no-touch* kraan? Sluit de kraan dan met het wegwerphanddoekje.
 7. Gooi het handdoekje weg.
- Desinfecteer uw handen zo:
 1. Zorg dat uw handen droog zijn. Vocht verdunt het handdesinfecterende middel, waardoor deze onvoldoende werkt.
 2. Neem zoveel handdesinfecterend middel dat het kuiltje van je hand is gevuld.
 3. Wrijf uw handen hier helemaal mee in. Neem ook uw duimen, vingertoppen, polsen en de huid tussen uw vingers mee.
 4. Blijf het middel uitwrijven tot alles is opgedroogd. Pas dan zijn de micro-organismen gedood.

TIP:

- *Smeer uw handen een paar keer per dag in met een handlotion of –crème uit een tube of dispenser. Dit gaat het uitdrogen van uw huid tegen. Gebruik geen middelen uit potjes; deze raken sneller besmet met micro-organismen.*

Onder ringen, armbanden, horloges en lange nagels kunnen veel micro-organismen zitten, die niet makkelijk weggaan door de handen te wassen of te desinfecteren.

- Draag geen hand- en polssieraden of lange nagels.
Met uitzondering van een gladde ring (binnen- én buitenzijde glad).

Handschoenen

In bloed en andere lichaamsvochten kunnen gevaarlijke ziekteverwekkers zitten, bijvoorbeeld de virussen die hepatitis B, C en hiv veroorzaken.

- Draag handschoenen zodra er kans is dat uw handen in contact komen met bloed of wondvocht van de klant.
- Draag ook handschoenen wanneer u zelf open wondjes of huidbeschadigingen aan uw handen heeft. Dek deze bovendien af met een pleister die geen vocht doorlaat.
- Trek handschoenen na gebruik binnenstebuiten uit en gooi ze weg. Was of desinfecteer direct daarna uw handen.

- Gebruik alleen handschoenen:
 - die vervaardigd zijn van poedervrije latex of nitril;
 - die voldoen aan de NEN normen EN 420, EN 455 én EN 374; Controleer dit op de verpakking;
 - uit een verpakking waarop een CE-markering staat (zie afbeelding hiernaast)
 - uit een verpakking waarop de naam en het adres van de producent staat. Als dit geen adres binnen de EU is, moet ook de naam en het adres van de EU-vertegenwoordiger vermeld zijn.
Kijk op www.lchv.nl voor een uitgebreide uitleg over het handschoenenbeleid.
- Heeft u een latexallergie of een vermoeden hiervan, gebruik dan nitril. Raadpleeg bij twijfel uw arts.
- Vraag of uw klant een latexallergie heeft of een vermoeden hiervan. Gebruik in dat geval nitril.

Roken, alcohol en drugs

Met het oog op de veiligheid voor klanten gelden de volgende regels:

- Rook niet in de behandelruimte.
- Gebruik geen alcohol of drugs vóór en tijdens de werkzaamheden.

Daarnaast geldt:

- Heeft u werknemers in dienst? Zorg dan dat zij hun werk kunnen uitvoeren zonder hinder of overlast van roken door anderen te ondervinden. Dit bent u verplicht op grond van de Tabakswet (art. 11a, 1° lid). U mag wel een apart afgesloten rookruimte maken; zorg er dan voor dat uw personeel hier niet hoeft te komen voor hun werkzaamheden (Besluit uitvoering rookvrije werkplek, horeca en andere ruimten, art. 2, 2° lid).

Overige algemene maatregelen

- Draag schone kleding.
- Drink of eet niet in de behandelruimte of tijdens het piercen.
- Laat geen (huis)dieren toe in de behandelruimte.
- Pierce dezelfde plek **niet** als de huid nog geïrriteerd of niet hersteld is. Pierce dezelfde plek in ieder geval **niet** binnen drie maanden opnieuw.

TIPS:

- *Pierce niet als een klant (nog) twijfelt. Geef klanten altijd de gelegenheid om goed over de beslissing tot het plaatsen van een piercing na te denken.*

- Pierce geen klanten die onder invloed zijn van alcohol of drugs, zwanger zijn of een aandoening hebben die is beschreven in hoofdstuk 8, 'Informatie over de risico's van piercings'. Kijk voor achtergrondinformatie over de risico's op www.veilig tatoeëren en piercen.nl.
- Zorg dat er altijd iemand met een EHBO-diploma aanwezig is in de studio.

2.2 Het doornemen van de risico's met de klant

- Geef klanten, en hun eventuele wettelijke vertegenwoordiger, vóór het zetten van de piercing, schriftelijke informatie over:
 - o de gevaren voor infecties en andere complicaties;
 - o de risico's van het gebruik van het piercingmateriaal bij gezondheidsklachten.

Dit bent u verplicht op grond van de Warenwetregeling tatoeëren en piercen, art. 6. De tekst die u moet uitdelen vindt u in hoofdstuk 8.

- Geef klanten, en hun eventuele wettelijke vertegenwoordiger, vóór het zetten van de piercing, schriftelijke informatie over het verzorgen van de piercingwond.

Dit bent u verplicht op grond van de Warenwetregeling tatoeëren en piercen, art. 6. Een voorbeeld van deze nazorginstructies vindt u in hoofdstuk 8. Wilt u deze voorbeeldtekst aanpassen? Zorg dan dat uw tekst minimaal de informatie uit het voorbeeld bevat, en overige informatie niet misleidend of onjuist is.

- Ga bij de klant na of hij of zij bepaalde allergieën heeft.
- Controleer de huid op zichtbare infecties, zwellingen, verdikkingen en wratjes; behandel alleen een onbeschadigde huid.

Let op: pierce nooit zonder toestemming van een arts op wijnvlekken, moedervlekken of een huid die is aangetast door huidziekten. Wijnvlekken kunnen bloedingen veroorzaken en moedervlekken kunnen niet meer medisch worden gecontroleerd.

TIP:

- Geef klanten de informatie over risico's en nazorg (hoofdstuk 8) ook mee naar huis, zodat ze het nogmaals kunnen doornemen. Bespreek ook mondeling waarom de klant een piercing wil laten zetten en leg in dit gesprek uit wat de mogelijke gevolgen kunnen zijn.

Toestemmingsformulier

U kunt er voor kiezen om klanten vóór het zetten van de piercing een toestemmingsformulier te laten tekenen. Op dit formulier geeft de klant aan dat hij of zij goed geïnformeerd is en toestemming geeft voor het aanbrengen van een piercing. Een voorbeeld van dit formulier vindt u in hoofdstuk 8. Let er op dat aan het verkrijgen en bewaren van persoonsgegevens voorwaarden verbonden zijn op basis van de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG). Meer informatie vindt u op de [website van de Autoriteit Persoonsgegevens](#).

TIPS:

- Laat het formulier bij klanten jonger dan 16 jaar ondertekenen door de wettige vertegenwoordiger.
- Leg toestemming van de klant om het formulier te bewaren vast.
- Geef de klant een kopie van het ondertekende toestemmingsformulier.

2.3 Pijnstilling

Sommige klanten willen voor of tijdens het zetten van een piercing pijnstilling gebruiken. Hieraan is voor u als ondernemer een aantal regels verbonden:

- Willen klanten pijnstilling gebruiken die alleen op recept van een arts of als U.A.D. (=Uitsluitend verkrijgbaar bij Apotheek en Drogist) verkrijgbaar is? Laat ze deze middelen dan zelf meenemen. U mag deze middelen volgens de gebruiksaanwijzing aanbrengen.
- U mag geen plaatselijke verdoving importeren, bewaren of doorverkopen. Zie de Geneesmiddelenwet, art. 40m lid 1 en 2.

TIPS:

- Een klant mag tijdens of na het zetten van een piercing vrij verkrijgbare pijnstillers gebruiken zoals paracetamol of ibuprofen. Laat ze geen bloedverdünnende middelen gebruiken die acetylsalicylzuur bevatten, zoals aspirine, acetosal, alka-seltzer en ascal.
- **Let op:** gebruik geen koudspray. Dit werkt zeer oppervlakkig, heeft weinig effect en kan pijnlijke vriesblaren veroorzaken. Spray sowieso nooit in het gezicht (bijvoorbeeld bij neuspiercings).

2.4 Eisen aan instrumenten, materialen en sieraden

Om hygiënisch en veilig te kunnen werken, zijn eisen gesteld aan de instrumenten, materialen en sieraden die u gebruikt. Eerst worden de algemene eisen aan instrumenten en materialen besproken, gevolgd door de eisen aan sieraden en de aandachtspunten bij het bewaren van steriel verpakte cartridges.

Algemene eisen aan instrumenten en materialen

Bij het piercen in het vlakke gedeelte van het kraakbeen van het oor, de neusvleugel en de oorlel moet u gebruik maken van een piecinginstrument. Hierbij gebruikt u voor iedere klant een steriele wegwerpcartridge. Doordat alleen de wegwerpcartridge in contact komt met de klant, hoeft u uw piecinginstrument niet te steriliseren. Een ouderwets oorschietpistool dat in aanraking komt met het oor mag u niet gebruiken!

Er zijn twee typen piecinginstrumenten: piecinginstrumenten met een 'push through' systeem duwen het sieraad door de huid of het kraakbeen; met een 'spring loaded' systeem wordt het sieraad er doorheen geschoten.

De cartridges zijn per stuk (enkele cartridges) of per twee (dubbele cartridges) steriel verpakt. Dubbele cartridges zijn bedoeld voor twee oren. Sommige cartridges bestaan uit drie losse onderdelen: een adapter, een adapterclip en een pousetteadapter. Alle drie de onderdelen moeten na gebruik worden weggegooid.

Andere materialen die van pas kunnen komen zijn:

- een middel om de te piercen plek te markeren en cocktailprikkers om dit middel aan te brengen;
- steriele gaasjes (om de huid schoon te maken na het zetten).

De eisen aan deze instrumenten en materialen zijn als volgt:

- Gebruik alleen een piercinginstrument:
 - met 'push-through' of 'spring-loaded' systeem;
 - waarbij u het sieraad erop kunt zetten zonder het sieraad aan te raken;
 - waarbij u steriel verpakte sieraden en cartridges kunt gebruiken;
 - dat niet in contact komt met de klant.
- Lees voor gebruik de gebruiksaanwijzing van het instrument.
- Gebruik Gentiaanviolet opgelost in alcohol 70% of Betadinejodium om de te piercen plek te markeren.
Betadinejodium koopt u bij de apotheek of drogist. Een Gentiaanvioletooplossing kunt u laten aanmaken bij een apotheek. Laat ze hiervoor 0,1 gram Gentiaanviolet (CI 42555) oplossen in 10 ml alcohol 70%.

Eisen aan sieraden

In sieraden van metaal kan nikkel zitten. Contact met nikkel kan eczeem veroorzaken. Daarom is in bijlage XVII van de Europese REACH verordening voor chemische stoffen vastgelegd hoeveel nikkel in sieraden voor piercings mag zitten:

- In staafjes die in de oren en in andere delen van het menselijk lichaam worden geplaatst, mag geen nikkel (CAS-nr. 7440-02-0, EINECS-nr. 231-111-4 en de verbindingen daarvan) zitten. Uitzondering: staafjes waaruit maximaal 0,2 µg/cm²/week vrijkomt, mogen wel gebruikt worden.

Op basis van de REACH verordening bent u als ondernemer verplicht ervoor te zorgen dat de sieraden die u bij klanten zet of aan hen verkoopt, aan bovenstaande eis voldoen. De Nederlandse Voedsel en Waren Autoriteit houdt toezicht op deze wetgeving.

- Gebruik alleen sieraden die aan bovenstaande eis voldoen.

TIP:

- Leg in een inkoopovereenkomst met uw sieradenleverancier vast dat u alleen sieraden krijgt die voldoen aan de bovenstaande nikkeleis. Leg ook vast dat er een uiterste gebruiksdatum op de wegwerpcartridges moet staan.

Houd daarnaast bij sieraden rekening met het volgende:

- Zorg dat sieraden die tijdens de genezing van de piercing worden gedragen:
 - hypoallergeen zijn;
 - niet aangetast worden door lichaamsvloeistoffen en –weefsels, zoet en zout water, oliën en vetten, zeep- en haarproducten.
- Zorg, bij stalen sieraden, dat het staal hoogglans te polijsten is en niet roest.
- Gebruik alleen steriel verpakte sieraden.

- Controleer voor gebruik of het sieraad geschikt is voor de plek die u wilt piercen. Gebruik voor neusgaatjes speciale cartridges voor de neus.
- Gebruik cartridges bij één klant. Dit geldt ook als u het tweede sieraad van een dubbele cartridge niet hebt gebruikt. U mag dit sieraad niet aanbrengen bij een andere klant.

Het bewaren van steriel verpakte cartridges

Steriel verpakte cartridges blijven alleen steriel als de verpakking droog en onbeschadigd is. Houd u daarom bij deze verpakkingen aan het volgende:

- Schrijf of stempel niet op de verpakking.
- Maak geen bundels van de steriele verpakkingen. Gebruik geen nietjes, paperclips of elastiekjes.
- Berg steriel verpakte cartridges voorzichtig op:
 - prop ze niet in kastjes en laatjes;
 - hanteer het first-in-first-out-principe;
Dit betekent dat u de cartridges die het eerst geleverd zijn, vooraan zet en als eerste gebruikt.
 - bewaar ze niet op plaatsen waar ze nat kunnen worden, zoals het aanrecht.
- Transporteer de verpakkingen in een goed afsluitbare schone kunststof box.
- Gebruik de cartridges niet als de verpakking:
 - beschadigd of gescheurd is;
 - (deels) geopend is;
 - vochtig is of vochtkringen vertoont;
 - vuil is geworden.
- Gebruik cartridges die door de fabrikant zijn gesteriliseerd niet langer dan de aangegeven uiterste gebruiksdatum. Staat er geen uiterste gebruiksdatum op de verpakking? Vraag dit dan na bij de leverancier.

2.5 Hygiënische principes bij het voorbereiden en zetten van een piercing

Om het infectierisico te verkleinen, moeten cartridges steriel zijn en blijven. Werk daarom volgens onderstaande hygiënische principes tijdens de voorbereiding en het zetten van een piercing. Een voorbeeld van een hygiënische werkwijze vindt u in paragraaf 9.1. U kunt werken volgens de stappen in dit voorbeeld. Maar u mag ook een andere volgorde aanhouden, als u daarbij werkt volgens onderstaande principes.

- Was of desinfecteer uw handen voordat u uw benodigdheden klaarzet.
- Leg vóór het piercen alle benodigdheden klaar op een schone ondergrond, binnen handbereik van uw behandeltafel of –stoel.
Let op: laat steriele materialen in de verpakking tot aan gebruik.

- Laat de klant andere piercings in hetzelfde gebied verwijderen.
- Pierce alleen een gedesinfecteerde huid (u mag beide oren tegelijk desinfecteren). Gebruik een huiddesinfecterend middel met een RVG-nummer. Houd de inwerktijd aan die de fabrikant voorschrijft. Wacht in ieder geval tot de huid droog is. Voorkom dat het middel het oor in loopt. Dit kan het trommelvlies beschadigen.
- Laat de klant na het desinfecteren niet (of zo min mogelijk) meer opstaan uit de behandelstoel.
- Open de klaargelegde cartridge vlak voordat u gaat piercen volgens aanwijzing op de verpakking. Laat de cartridge op de steriele binnenkant van de verpakking liggen. *Zo voorkomt u dat het in aanraking komt met uw handen of de buitenkant van de verpakking. Druk de cartridge nooit door de verpakking heen!*
- Trek direct na het openen van de cartridge schone handschoenen aan. Zet de cartridge vervolgens in het piercinginstrument en maak de piercing. De poussette (sluiting) wordt automatisch geplaatst. Plaats eventueel een nieuwe cartridge voor het andere oor.
- Komt de cartridge niet goed in het instrument of wordt de poussette niet automatisch geplaatst? Dan mag u het nog een keer proberen als het sieraad en de poussette nog schoon zijn. Is het sieraad bijvoorbeeld op de grond gevallen, dan mag dit niet meer.
- Bij kleine kinderen mag u het stereoprikken toepassen, om een tweede prikervaring te voorkomen. Bij stereoprikken prikken twee personen tegelijkertijd een oor.
- Trek direct na het piercen de handschoenen uit en gooi ze weg. Was of desinfecteer de handen.
- Ruim de gebruikte materialen en de behandelruimte na het piercen op volgens de aanwijzingen in paragraaf 2.6.

2.6 Hygiënische principes na het zetten van een piercing

Na het zetten van de piercing moet u:

- Instrumenten en materialen voor eenmalig gebruik weggooien.
 - De behandelruimte en het piercinginstrument schoonmaken. Meer informatie hierover vindt u in hoofdstuk 3 en in het schoonmaakschema in hoofdstuk 7.
- Gooi alle onderdelen van de cartridges na gebruik weg in de afvalbak.
 - Heeft u sieraden over en zijn ze niet meer steriel verpakt? Gooi deze dan ook weg. Ze mogen niet worden hergebruikt voor een andere klant.

3 Schoonmaken en desinfecteren

In vuil en stof kunnen ziekteverwekkers zitten. Door schoon te maken, haalt u ook deze ziekteverwekkers weg. Hierdoor verkleint u de kans op ziekte.

Er is een verschil tussen schoonmaken en desinfecteren. **Schoonmaken** is stof en vuil verwijderen. Zo raakt u meestal ook de ziekteverwekkers in het stof of vuil kwijt. Als uw piercinginstrument en uw behandelruimte niet vervuild zijn met bloed, is schoonmaken voldoende. Ziekteverwekkers in bloed zijn onvoldoende te verwijderen door normale schoonmaak. Daarom moet u het piercinginstrument en oppervlakken ook **desinfecteren** als er bloed op zit. Zie onderstaande tabel.

Let op: desinfecteer alleen als er eerst schoongemaakt is. Desinfecterende middelen werken namelijk niet als iets nog vuil en stoffig is.

Het piercinginstrument of oppervlak:	Schoonmaakmethode:
is niet vervuild met bloed	schoonmaken
is wel vervuild met bloed	schoonmaken en desinfecteren

Meer informatie over schoonmaken en desinfecteren vindt u in paragraaf 3.1 en 3.2. In hoofdstuk 7 is schematisch weergegeven hoe vaak u uw behandelruimte en materialen moet schoonmaken.

3.1 Schoonmaken

Als uw piercinginstrument en uw behandelruimte niet vervuild zijn met bloed, is schoonmaak met een allesreiniger voldoende. U hoeft dan niet te desinfecteren.

- Zorg voor een schone (werk)ruimte.
- Maak alleen schoon met middelen die ook daadwerkelijk als schoonmaakmiddel worden verkocht, zoals een allesreiniger. Gebruik de middelen volgens de instructies op de verpakking.
- Meng schoonmaakmiddelen nooit met andere middelen.
- Maak instrumenten altijd goed schoon. Vuil, en dan met name bloedresten, veroorzaken roest, ook op roestvrijstalen instrumenten.

TIP:

- Draag bij het schoonmaken handschoenen of schone huishoudhandschoenen.

3.2 Desinfecteren

Door iets te desinfecteren, wordt het aantal aanwezige micro-organismen op het voorwerp of oppervlak sterk verminderd. In deze paragraaf vindt u algemene regels voor desinfecteren en informatie over de desinfecterende middelen die u mag gebruiken. Ook leggen we uit op welke manier u kunt desinfecteren.

Algemeen

De volgende algemene regels gelden voor het desinfecteren:

- **Let op:** desinfecteer alleen als er éérs is schoongemaakt. Desinfecterende middelen werken onvoldoende als iets nog vuil of stoffig is.
- Desinfecteer het piercinginstrument en overige oppervlakken wanneer deze vervuild zijn met bloed.
- Maak uw piercinginstrument en overige oppervlakken die u moet desinfecteren eerst schoon met een allesreiniger. Draag hierbij handschoenen. Spoel het oppervlak of materiaal na het schoonmaken af met schoon water en droog het met een schone doek of papier.
- Draag bij het desinfecteren altijd wegwerphandschoenen en was de handen na afloop met water en zeep. Draag ook een beschermend schort als uw kleding vervuild kan raken met het bloed of andere lichaamsvloeistoffen.
- Desinfecteer alleen met middelen die zijn toegelaten door het Ctgb. Zie paragraaf 9.4 voor meer informatie.
- Gebruik desinfecterende middelen altijd volgens de gebruiksaanwijzing.

Het gebruik van desinfecterende middelen

Het College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden (Ctgb) beoordeelt of een desinfecterend middel goed werkt en veilig is. Ook stelt het Ctgb vast waarvoor het gebruikt mag worden. Een middel kan bijvoorbeeld alleen geschikt zijn voor het desinfecteren van de handen, en niet voor het desinfecteren van oppervlakken. Daarnaast zijn sommige middelen alleen effectief tegen sommige bacteriën, terwijl andere middelen ook virussen kunnen doden.

Middelen die door het Ctgb zijn toegestaan, zijn te herkennen aan een code op de verpakking. Dit kunnen de volgende codes zijn:

- een N-code (4 tot 5 cijfers gevolgd door '-N', bijvoorbeeld: 12345 N);
- een NL-code (NL- gevolgd door 7 of 11 cijfers).

Daarnaast moet de fabrikant op de verpakking melden waarvoor het middel gebruikt mag worden.

Middelen die zijn toegelaten, staan ook op de website van het Ctgb. Hoe u deze middelen op de website kunt vinden, staat in paragraaf 9.3. Op de website van het Ctgb is voor elk toegelaten middel het 'Actueel gebruiksvoorschrift' opgenomen. In dit gebruiksvoorschrift staat waarvoor het middel gebruikt mag worden en tegen welke micro-organismen het effectief is. Ook staat er hoe u het middel moet gebruiken.

- Gebruik alleen een desinfecterend middel dat door het Ctgb is toegestaan. Controleer in het actueel gebruiksvoorschrift dat het middel:
 - geschikt is voor het 'materiaal' (bijv. handen, harde oppervlakken) dat u wilt desinfecteren; en
 - effectief is tegen virussen.
Via bloed kunnen vooral virussen worden overgedragen.
- Gebruik een desinfecterend middel altijd volgens de gebruiksaanwijzing.

Let op: u mag een desinfecterend middel alleen gebruiken voor de toepassingen die in het gebruiksvoorschrift staan beschreven! Zie de onderstaande voorbeelden:

- Voorbeeld 1:
U heeft een desinfecterend middel waarmee u uw handen wilt desinfecteren. In het gebruiksvoorschrift staat alleen beschreven dat het middel geschikt is voor de desinfectie van harde oppervlakken. U mag dit middel dan **niet** voor uw handen gebruiken.
- Voorbeeld 2:
U heeft een desinfecterend middel waarmee u een oppervlak wilt desinfecteren dat bevuild was met bloed. In het gebruiksvoorschrift staat dat het middel effectief is tegen bacteriën, gisten en schimmels. U mag dit middel dan **niet** gebruiken voor de desinfectie van het oppervlak; bij een verontreiniging met bloed heeft u namelijk een middel nodig dat effectief is tegen virussen.

Er zijn een aantal toegelaten middelen die in één handeling zowel schoonmaken als desinfecteren. Dit staat dan in het gebruiksvoorschrift. Gebruikt u zo'n middel? Dan is schoonmaken voordat u dit middel gebruikt uiteraard niet nodig.

3.3 Schoonmaakregels en –technieken

In piercingstudio's worden er piercings door de huid geboord, hierbij wordt de huid geopend. Door uw studio goed schoon te houden, vooral de werkruimte, verkleint u de kans dat een piercing kan gaan ontsteken of infectieziekten worden overgedragen.

- Geef iedereen die schoonmaakt instructie over de manier van schoonmaken en de middelen die ze hiervoor moeten gebruiken.
Let tijdens het schoonmaken vooral op plekje en voorwerpen die mensen veel aanraken, zoals kranen, handvatten van lades en kastjes, lichtschakelaars, deurklinken en doorspoelknoppen.
- Maak eerst 'droog' (afstoffen, stofzuigen) schoon en daarna 'nat' (vochtig doekje, stomen, dweilen).
- Maak schoon van 'schoon' naar 'vuil' en van 'hoog' naar 'laag'.
- Maak alleen schoon met middelen die ook daadwerkelijk als schoonmaakmiddel worden verkocht, zoals een allesreiniger. Gebruik de middelen volgens de instructies op de verpakking.
- Meng schoonmaakmiddelen nooit met andere middelen.
Mengen geeft risico op giftige gassen, verlaagde kwaliteit en slechter resultaat.
- Draag handschoenen bij het schoonmaken van voorwerpen of oppervlakken waar lichaamsvloeistoffen op (kunnen) zitten. Kan uw kleding bij het schoonmaken in contact komen met lichaamsvloeistoffen? Draag dan ook een wegwerpschort. Gooi de handschoenen en het schort weg na het schoonmaken.

3.4 Omgaan met schoonmaakmaterialen en -middelen

Schoonmaakmaterialen moeten ook goed schoongemaakt, gedroogd en opgeruimd worden. In hoofdstuk 7 vindt u een schoonmaakschema voor de schoonmaakmaterialen. Daarnaast gelden de volgende regels:

- Gebruik dagelijks schone materialen.
- Vervang schoonmaakmaterialen en sopwater als deze zichtbaar vuil zijn.
- Was schoonmaakmaterialen zoals moppen en doeken na gebruik op 60° C. Laat ze daarna drogen, aan de lucht of in een wasdroger. Of gebruik wegwerpmaterialen en gooi deze direct na gebruik weg.
- Maak schoonmaakmaterialen die niet in de wasmachine kunnen en niet weggegooid worden, zoals emmers en trekkers, na gebruik schoon en spoel ze af met water. Maak de materialen daarna handmatig droog, laat ze drogen op een schone ondergrond of hang ze op om te drogen (trekkers). Laat natte schoonmaakmaterialen na gebruik nooit in emmers achter, om te voorkomen dat ziekteverwekkers uitgroeien.
- Zijn de schoonmaakmaterialen die handmatig worden gereinigd, gebruikt bij het opruimen van bloed of andere lichaamsvloeistoffen met zichtbare bloedsporen? Dan moeten ze nadat ze zijn schoongemaakt ook worden gedesinfecteerd.
- Vervang het filter van de stofzuiger zo vaak als de fabrikant voorschrijft.
- Berg schoonmaakmaterialen en –middelen op in een speciaal daarvoor bestemde opslagruimte.

TIPS:

- *Gebruik bij het dweilen verschillende emmers (bijvoorbeeld met aparte kleuren) voor schoon en vuil sopwater.*
- *Maak de dweil of mop nat in de emmer met schoon sop, en spoel hem uit in de andere. Zo blijft sopwater langer schoon.*
- *Gebruik zoveel mogelijk wegwerpmaterialen.*

3.5 Schoonmaakschema's gebruiken

Een schoonmaakschema voorkomt dat onderdelen worden overgeslagen.

- Werk volgens een schoonmaakschema. Beschrijf hierin hoe vaak elk onderdeel schoongemaakt moet worden en op welke manier. De schoonmaakschema's in hoofdstuk 7 kunt u als basis gebruiken. U mag natuurlijk vaker schoonmaken dan in deze schema's is aangegeven. Minder vaak of op een andere manier schoonmaken mag alleen met een goede reden (bijvoorbeeld omdat een ruimte bijna nooit wordt gebruikt).

TIP:

- *Vink de schoonmaakwerkzaamheden af. Hierdoor ziet u snel wat er nog moet gebeuren. Dit is vooral handig als er door meerdere personen wordt schoongemaakt.*

3.6 Wasgoed

Vuile doeken en werkkleding met bloedspatten kunnen besmet zijn met ziekteverwekkers. Om deze ziekteverwekkers te doden of te verwijderen, moet dit wasgoed na gebruik op een hoge temperatuur gewassen worden. Houd u hierbij aan het volgende:

- Verwijder dagelijks de vuile was uit uw bedrijfsruimte.
- Verzamel de vuile was op één plek, gescheiden van schoon textiel.
- Vervoer vuile was altijd in gesloten (plastic) zakken.
- Was met bloed bevulde kleding op 60 °C (of op 40 °C- 60 °C en droog het wasgoed in een droogtrommel of strijk het wasgoed).
- Gebruik geen verkorte wasprogramma's.

TIP:

- *Droog de was in een wasdroger.*

4 Bouw en inrichting

Uw studio moet goed schoon te maken zijn. De bouw en inrichting hebben effect op het gemak waarmee dit kan. Zo zijn gladde wanden sneller en beter schoon te krijgen dan ruwe. Een hygiënische keuze is sneller gemaakt als de inrichting daarbij helpt. Als er bijvoorbeeld een zeepdispenser of wastafel in de buurt is, denkt u er sneller aan om uw handen te wassen.

In dit hoofdstuk vindt u de minimale eisen aan de bouw en inrichting van uw studio. In paragraaf 4.1 staan de algemene eisen voor uw gehele bedrijfsruimte. In paragraaf 4.2 staan aanvullende eisen die alleen gelden voor de behandelruimte.

4.1 Algemene eisen

Iedere ruimte moet aan de volgende eisen voldoen:

- Zorg voor voldoende ventilatie en goede verlichting.
- Zorg voor minimaal één EHBO-trommel. Hierin moeten ten minste snelverbandjes, wondpleisters en een wonddesinfecterend middel, voorzien van een RVG-nummer, zitten. Vul de inhoud na gebruik aan en vervang materialen die over de datum zijn. Zorg dat de EHBO-trommel duidelijk te herkennen is.
- Deel een apart gedeelte van de winkel in voor het piercen, zodat dit rustig en hygiënisch kan worden gedaan.

4.2 De behandelruimte

In de behandelruimte worden de piercings bij de klant gezet. Deze ruimte moet daarom zo worden ingericht dat u gemakkelijk en snel zo hygiënisch mogelijk kunt werken. Let bij de inrichting van de behandelruimte op de volgende eisen:

- Zorg voor een behandelstoel van niet-absorberend materiaal dat goed schoon te maken is.
- Zorg voor een wastafel met stromend water in de bedrijfsruimte. De wastafel moet vanuit de behandelruimte te bereiken zijn zonder deuren te hoeven openen. Voorzie de wastafel bij voorkeur van een *no-touch* kraan.

Bij een *no-touch* kraan hoeft u de handen niet te gebruiken om deze open en dicht te draaien. Voorbeelden zijn een elleboogkraan, een kraan die vanzelf uitgaat, een kraan met knie- of voetbediening of een kraan met elektronisch oog.

- Plaats een zeepdispenser of –pompje en een houder met wegwerpdoekjes bij de wastafel. Hang deze op aan de wand zodat u de dispenser en houder niet hoeft aan te raken.
- Plaats een pedaalemmer of open afvalbak met plastic zak in de ruimte; raak de afvalbak niet met de handen aan.

TIP:

- *Zorg dat de wanden en vloeren binnen een straal van 2 meter van de behandelstoel van glad en goed schoon te maken materiaal zijn gemaakt.*

5 Wetgeving, toezicht en handhaving

5.1 Wetgeving

In het Warenwetbesluit tatoeëren en piercen staan de wettelijke veiligheidsvoorschriften aangegeven waar uw studio aan moet voldoen. In deze paragraaf wordt ook verwezen naar artikel 24 van de Warenwet en de volgende twee ministeriële regelingen; de Warenwetregeling tatoeëren en piercen en de Warenwetregeling aanwijzing veiligheidscodes tatoeëren en piercen. De actuele wetgeving kunt u vinden op www.wetten.nl.

Leeftijdsgrenzen

In artikel 24 van de Warenwet en artikel 10 van het Warenwetbesluit tatoeëren en piercen vindt u de wettelijke leeftijdsgrenzen voor het aanbrengen van piercings:

- Met uitzondering van een piercing in de oorlel, is het **niet** toegestaan om bij een persoon jonger dan 12 jaar een of piercing te zetten.
- Jongeren van 16 jaar en ouder mogen zelf beslissen over het nemen van een piercing.

TIPS:

- Zet bij jongeren tot 16 jaar alleen een piercing als zijn of haar wettige vertegenwoordiger aanwezig is.
- Vraag altijd naar een legitimatiebewijs als u twijfelt aan de leeftijd van een klant.

Vergunning

Zonder vergunning mag u niet piercen. In het Warenwetbesluit staat het volgende:

- De ondernemer moet over een vergunning beschikken als beschreven in artikel 3 van dit besluit. Deze eis is niet van toepassing op ondernemers die alleen de oorlellen piercen.
- U bent als ondernemer verplicht om de gezondheid- en veiligheidsrisico's voor uzelf en klanten te beperken. Daarom moet u zo hygiënisch en veilig mogelijk werken (Warenwetbesluit, artikel 6).

De artikelen 4 en 5 van het Warenwetbesluit gaan over de vergunning voor piercen. Deze artikelen geven uitleg over de aanvraag van de vergunning en wie de bevoegdheid heeft om deze vergunning in te trekken. Een vergunning wordt alleen gegeven aan ondernemers die voldoen aan de wettelijke voorschriften uit artikel 24 van de Warenwet. Daarnaast vindt u overige regelingen in de Warenwetregeling tatoeëren en piercen en de Warenwetregeling aanwijzing veiligheidscodes tatoeëren en piercen. Hierin staat ook aangegeven hoe u de vergunning kunt aanvragen, hoe lang de geldigheidsduur is en wat de kosten zijn.

5.2 Toezicht & handhaving

De inspecteurs van Nederlandse Voedsel en Waren Autoriteit (NVWA) en de ambtenaren van de GGD controleren of u zich aan de wettelijke veiligheidseisen van het Warenwetbesluit houdt.

Nadat een vergunning is aangevraagd, komt een GGD ambtenaar op afspraak langs voor een inspectie. GGD ambtenaren zijn daarnaast bevoegd om een geldige vergunning in te trekken als een

ondernemer zich niet aan de wettelijke bepalingen heeft gehouden. Als er overtredingen worden vastgesteld worden er maatregelen genomen volgens het interventiebeleid.

Overtredingen van het Warenwetbesluit door bedrijven met 50 of minder werknemers worden beboet met €525. Voor bedrijven met meer dan 50 werknemers kan dit oplopen tot €1050. Overtredingen van leeftijdsgrenzen als omschreven in artikel 24 van de Warenwet worden beboet met €795, respectievelijk €1590. Zie voor de actuele gegevens het Warenwetbesluit bestuurlijke boeten.

6 Lichamelijke klachten van de klant

Na het zetten van een piercing, kunnen er bij de klant lichamelijke klachten ontstaan. Voorbeelden hiervan zijn:

- een allergische reactie;
- misselijkheid;
- flauwvallen;
- ontstekingen;
- uitgroeien en afstoten van de piercing;
- vorming van littekenweefsel;
- afsterven van weefsel;
- functieverlies en gevoelloosheid.

Deze verschijnselen kunnen verschillende oorzaken hebben. Zo kunnen er klachten ontstaan wanneer een piercing op een verkeerde of onhygiënische manier wordt aangebracht. Ook als de klant zich niet aan de nazorginstructies houdt, kunnen er klachten optreden. In ernstige gevallen kan er zelfs blijvende weefselschade ontstaan.

Maar ook als u wel hygiënisch werkt, kan de klant lichamelijke klachten krijgen.

In dit hoofdstuk vindt u de maatregelen die u moet nemen wanneer er tijdens of vlak na het zetten complicaties optreden. Ook wordt er beschreven hoe u moet handelen wanneer een klant enige tijd na het zetten terug komt vanwege een lichamelijke klacht.

6.1 Allergische reacties

Een allergie is een reactie van het immuunsysteem op bepaalde stoffen. Een allergische reactie ontstaat pas nadat het lichaam meerdere malen in contact is geweest met een bepaalde (lichaamsvreemde) stof. Een klant met een allergische reactie kan dus bij een eerdere piercing niets gemerkt hebben.

Klanten kunnen bijvoorbeeld allergisch zijn voor latex. Ook zijn er bepaalde materialen waar sieraden van gemaakt zijn die allergische reacties kunnen veroorzaken.

De reacties op allergieën kunnen verschillen. Sommige mensen krijgen alleen een rode en jeukende huid, terwijl mensen in het ergste geval kunnen flauwvallen of in shock raken. Vraag daarom altijd vóór de behandeling of klanten last hebben van bepaalde allergieën.

- Bel direct 112 als een klant in shock raakt!

Het verschil tussen flauwvallen en in shock raken is lastig te herkennen. Neem bij twijfel altijd contact op met de alarmcentrale. Bij een shock stroomt er minder bloed naar de hersenen waardoor iemand het bewustzijn kan verliezen. Zij zijn vaak alert, angstig en verward, hebben een hoge polsslag, een 'koude neus' en een klamme huid. Iemand die flauwvalt komt binnen enkele minuten vanzelf weer bij. Bij een shock blijft iemand buiten bewustzijn.

6.2 Misselijkheid en flauwvallen

Het kan voorkomen dat een klant tijdens of na het aanbrengen van de piercing misselijk wordt of dreigt flauw te vallen. Let op symptomen als een bleek gezicht en hevige transpiratie.

TIPS:

- *Laat een klant na het aanbrengen van de piercing nog even liggen of zitten.*
- *Wees alert en houd de klant vooral in de gaten bij het op en af lopen van trappen.*
- *Dreigt de klant flauw te vallen, laat hem of haar dan tien minuten op de behandeltafel liggen met de benen omhoog. Als de klant niet ligt maar zit, is het beter om het hoofd ongeveer één minuut tussen de benen te houden (doe dit niet als de klant misselijk is). Zorg voor voldoende frisse lucht.*
- *Geef de klant, wanneer hij of zij weer rechtop kan zitten, iets te eten en drinken (bij voorkeur iets dat rijk is aan suiker, zoals druivensuiker of appelsap).*
- *Is een klant kort buiten bewustzijn geweest? Reageer dan rustig en zorg dat hij of zij zich niet bezeert. Laat de klant ongeveer 10 minuten rustig liggen. Bel 112 als de klant langer dan twee minuten buiten bewustzijn blijft.*

6.3 Medische hulp

Wanneer u bij klachten zelf gaat dokteren, kunnen er dingen mis gaan. Wees daarom altijd terughoudend in het behandelen van klachten. Zelf dokteren bij complicaties kan zelfs strafbaar zijn.

- Neem altijd contact op met een arts als tijdens of direct na het piercen ernstige allergische reacties of andere lichamelijke klachten optreden.
- Komt een klant meer dan 48 uur na het zetten van de piercing bij u langs met een lichamelijke klacht? Verwijs de klant dan altijd door naar zijn of haar huisarts. Ga niet zelf dokteren.

7 Schoonmaakschema's en andere printklare instructies

In dit hoofdstuk vindt u printklare documenten. Op de volgende pagina vindt u instructies voor handen wassen en handen desinfecteren. Vervolgens staat schematisch weergegeven hoe vaak en op welke wijze u uw instrumenten, apparatuur en behandelruimte moet schoonmaken, desinfecteren of steriliseren.

Deze schema's en instructies zijn op losse pagina's geplaatst, zodat u ze eenvoudig kunt uitprinten. U kunt ze dan direct ophangen, bijvoorbeeld bij wastafels of in een schoonmaakkast.

7.1 Handhygiëne

Bacteriën en virussen zijn overal, op deurknoppen, tafels, telefoons en andere voorwerpen, apparaten en materialen. Sommigen kunnen ziekteverwekkend zijn. Een van de meest voorkomende manieren waarop ziekteverwekkers worden verspreid, is via de handen.

Door regelmatig handhygiëne toe te passen wordt de kans dat u of iemand uit uw omgeving ziek wordt klein.

Pas voor een goede handhygiëne onderstaande regels toe:

- Zijn uw handen zichtbaar vuil?
Was uw handen met water en vloeibare zeep. Gebruik dan geen handdesinfecterend middel. Door zichtbaar vuil vermindert de werking.
- Zijn uw handen niet zichtbaar vuil?
Dan mag u kiezen **óf** u uw handen wast met water en vloeibare zeep **óf** desinfecteert met een handdesinfectans.
Pas de manieren **niet** allebei toe; de huid droogt dan te veel uit en beschadigt sneller. De handen worden voldoende schoon als u alleen wast óf desinfecteert.

Werkwijze handen wassen

- **Was uw handen zo:**

- Maak uw handen nat.
- Breng vloeibare zeep uit een dispenser aan op uw handen.
- Wrijf de zeep minimaal 10 seconden goed uit. Wrijf ook uw duimen, vingertoppen, polsen en de huid tussen uw vingers in.
- Spoel de zeep af.
- Droog uw handen en polsen met een wegwerpdoekje.
- Heeft u geen *no-touch* kraan? Sluit dan de kraan met het papieren wegwerpdoekje.
- Gooi het doekje weg.

Werkwijze handen desinfecteren

- **Desinfecteer uw handen zo:**

- Zorg dat uw handen droog zijn. Vocht verdunt het handdesinfecterende middel, waardoor dit onvoldoende werkt.
- Neem zoveel handdesinfecterend middel dat het kuiltje van uw hand is gevuld.
- Wrijf uw handen hier helemaal mee in. Neem ook uw duimen, vingertoppen, polsen en de huid tussen uw vingers mee.
- Blijf het middel uitwrijven tot alles is opgedroogd. Pas dan zijn ziekteverwekkers gedood.

7.2 Schoonmaakschema

Schoonmaakschema					
Elementen	na gebruik	dagelijks	wekelijks	periodiek	Opmerkingen
Behandelstoel	•				Als u per klant een schone handdoek gebruikt, hoeft u pas aan het eind van de dag, of bij zichtbare verontreiniging, schoon te maken. Bij bloedspatten na schoonmaken ook desinfecteren.
Behandelruimte	•				Bij bloedspatten na schoonmaken ook desinfecteren.
Dispenser met handdesinfecterend middel of zeep / zeppompje					Dispenser schoonmaken als voorraadfles wordt vervangen. Nooit bijvullen! Gehele voorraadfles vervangen als de oude leeg is. Zeppompjes nooit bijvullen!
Piercinginstrument	•				Bij bloedspatten na schoonmaken ook desinfecteren.
Pomp- of sprayfles / dispenser met desinfectiemiddel				•	Buitenkant schoonmaken als de fles / dispenser wordt bijgevuld. Binnenkant hoeft niet schoongemaakt te worden i.v.m. de desinfecterende werking van de alcohol.
Pomp- of sprayfles met allesreinigeroplossing		•			Binnen- en buitenkant schoonmaken. Dagelijks een nieuwe oplossing gebruiken.
Vloeren van de behandelruimte				•	Zo vaak als nodig om geen zichtbaar vuil te hebben. Bij bloedspatten (van de naald) na schoonmaken ook desinfecteren.
Wanden van de behandelruimte				•	Zo vaak als nodig om geen zichtbaar vuil te hebben. Bij bloedspatten (van de naald) na schoonmaken ook desinfecteren.

8 Informatie voor de klant

In dit hoofdstuk vindt u informatie voor uw klanten. Allereerst vindt u een voorbeeld van de informatie over de risico's van piercings, gevolgd door een voorbeeld van de nazorginstructie die u uw klanten kunt geven. Deze nazorginstructie moet minimaal de informatie uit het voorbeeld bevatten. Aanvullende informatie mag niet misleidend zijn en moet op waarheid berusten. Tot slot is een voorbeeld van een toestemmingsformulier opgenomen. U mag ook een eigen formulier opstellen. Let er op dat aan het verkrijgen en bewaren van persoonsgegevens voorwaarden verbonden zijn op basis van de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG). Meer informatie vindt u op de [website van de Autoriteit Persoonsgegevens](#).

Alle informatie is op losse pagina's geplaatst, zodat u het direct kunt uitprinten en uitdelen.

8.1 Informatie over de risico's van piercings

Het aanbrengen van piercings brengt risico's met zich mee. Zorg daarom dat je goed bent uitgerust en hebt gegeten. Stel de piercer op de hoogte van eventueel medicijngebruik of huidproblemen, allergieën, epilepsie en overgevoelighedsreacties. En controleer op www.veiligtaoererenpiercen.nl dat de studio waar je een piercing wilt laten zetten, een vergunning heeft. Deze vergunning geeft aan dat de studio werkt volgens de hygiënerichtlijnen van het Landelijk Centrum Hygiëne en Veiligheid.

Laat geen piercing aanbrengen:

- op plaatsen waar je het afgelopen jaar plastische chirurgie of bestraling hebt ondergaan;
- op een plek die minder dan drie maanden geleden is gepiercet;
- op geïrriteerde huid zoals bultjes, donkere moedervlekken of zwellingen;
- als je onder invloed bent van alcohol of drugs;
- als je zwanger bent.

Daarnaast wordt het afgeraden om een piercing te laten zetten als je last hebt van één van de volgende aandoeningen:

- diabetes
- hemofilie
- chronische huidziekte
- allergie voor piercing(materialen)
- immuunstoornis
- hart- en vaatafwijkingen.

Heb je één van deze aandoeningen of gebruik je antistollingsmiddelen of antibiotica? En wil je toch een piercing? Overleg dan eerst de mogelijkheden met een arts.

Kijk voor achtergrondinformatie over bovenstaande risico's op www.veiligtaoererenpiercen.nl.

Het zetten van een piercing

Omdat er tijdens het piercen een wond ontstaat is er een kans op besmetting van ziekten die via bloed worden overgedragen, zoals hepatitis B en C. Controleer daarom of de piercer hygiënisch werkt. Een hygiënische werkwijze is ook belangrijk om te voorkomen dat je nieuwe piercing gaat ontsteken. Let er in ieder geval op dat:

- de huid voor het piercen wordt schoongemaakt en gedesinfecteerd;
- de piercing steriel is verpakt en niet met blote handen wordt aangeraakt;
- de piercer tijdens het zetten van de piercing handschoenen draagt.

Het zetten van een piercing kan even pijn doen. Raadpleeg je arts als je een verdoving wilt.

Nazorg

Een nieuwe piercing is vergelijkbaar met diepe wond. Slechte verzorging en onhygiënische behandeling kunnen wondinfecties en littekenweefsel veroorzaken. Bij een goede verzorging duurt het 4 tot 12 weken tot de wond genezen is. De piercer geeft mondelinge en schriftelijke uitleg over de nazorg van piercings. Lees dit goed door. Bij sommige mensen kan na het zetten van een piercing littekenweefsel ontstaan.

8.2 Nazorginstructie

Tijdens het piercen ontstaat er een diepe wond die tijd nodig heeft om te genezen. Hoe snel deze wond geneest hangt af van de plaats van de piercing, de metaalsoort, de vakkundigheid van de piercer en de kwaliteit van de nazorg. Als je de piercing goed verzorgt, duurt het 4 tot 12 weken tot de wond genezen is.

Was de piercing tijdens het genezen twee keer per dag met een milde ongeparfumeerde zeep. Dep hem vervolgens droog met een schone handdoek of tissue. Houd de piercing de rest van de dag zo droog mogelijk.

Let tijdens het genezingsproces op het volgende:

- Raak de piercing zo min mogelijk aan.
- Zorg dat het achterkantje van een oorpiercing niet te dicht tegen het oor aanzit; er moet ruimte blijven om het knopje te bewegen.
- Smeer geen zalf op de wond en druppel er geen ontsmettingsmiddelen op zoals Sterilon® of Betadine® (tenzij een arts anders aangeeft).
- Zorg dat er geen haarspray, gel of andere producten in de buurt van een oorpiercing komen.
- Draag geen pleisters over de piercing (alleen tijdelijk tijdens het sporten).
- Vermijd (bubbel)baden, zwembaden, sauna's en stoombaden.
- Verwijder de piercing nooit zelf.

Let op: de huid rondom je piercing kan direct na het piercen rood worden en flink opzwellen. Dit is normaal. Maar neem contact op met de huisarts als:

- je je zorgen maakt over de genezing;
- je binnen een paar dagen na het zetten van de piercing ziek wordt of koorts krijgt;
- lichamelijke klachten zoals jeuk en roodheid binnen 48 uur na het zetten niet afgenomen zijn;
- je 24 uur na het zetten ineens nieuwe klachten krijgt, of de klachten verergeren;
- je de piercing wilt verwijderen tijdens het genezingsproces (bijvoorbeeld vanwege klachten of uitgroei- of afstotingsverschijnselen).

8.3 Toestemmingsformulier

Ondergetekende, (naam) _____

verklaart hierbij het volgende:

- Ik heb weloverwogen en uit vrije wil gekozen voor deze piercing.
- Ik ben schriftelijk geïnformeerd over de risico's op infecties en andere complicaties als gevolg van het piercen.
- Ik ben schriftelijk geïnformeerd over de risico's van het gebruik van piercingmateriaal bij gezondheidsklachten zoals diabetes en hemofilie.
- Ik heb schriftelijke instructies ontvangen over de nazorg van mijn piercing.
- Ik vind mezelf gezond genoeg om deze piercing te laten zetten.
- Ik ben tijdens de behandeling niet onder invloed van alcohol of drugs.
- Ik weet dat het wordt afgeraden om een piercing te laten zetten wanneer je antibiotica of antistollingsmiddelen gebruikt.
- Ik heb het afgelopen jaar geen plastische chirurgie of radiotherapie (bestraling) ondergaan op de plaats die ik wil laten piercen.
- Ik weet dat zwangere vrouwen wordt afgeraden om een piercing te laten aanbrengen in verband met verhoogde gevoeligheid voor infecties.

Geef u alstublieft antwoord op de volgende vragen (doorhalen wat niet van toepassing is):

<p>Ik lijd wel/niet aan enige vorm van:</p> <ul style="list-style-type: none">• hemofilie• chronische huidziekte• contactallergie• diabetes• immuunstoornis• hart en vaatafwijkingen	<p>wel / niet</p> <p>wel / niet</p> <p>wel / niet</p> <p>wel / niet</p> <p>wel / niet</p> <p>wel / niet</p>
<p>Ik weet dat een piercing sterk wordt afgeraden als ik bij de vorige vraag één of meerdere keren 'wel' heb ingevuld.</p>	<p>ja / nee</p>

Z.O.Z.

Naam:	
Adres:	
Postcode:	
Woonplaats:	
Geboortedatum:	
Nummer legitimatiebewijs klant:	
Handtekening (<i>jonger dan 16 jaar, handtekening wettige vertegenwoordiger</i>):	
Naam wettige vertegenwoordiger:	
Legitimatiebewijs wettige vertegenwoordiger:	
Datum:	

Dit formulier wordt vertrouwelijk behandeld volgens de voorwaarden die hieraan zijn gesteld in de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG).

9 Extra informatie

9.1 Voorbeeld hygiënische werkwijze bij het voorbereiden en zetten van een piercing

1. Was uw handen en droog ze af met wegwerpdoekjes, of desinfecteer ze.
2. Leg alle materialen (piercinginstrument, cartridge met sieraad in steriele verpakking, huiddesinfectiemateriaal) klaar binnen handbereik.
3. Laat de klant andere piercings in hetzelfde gebied verwijderen.
4. Laat de klant op de behandelstoel plaatsnemen.
5. Desinfecteer de huid die gepiercet wordt (kan voor beide oren tegelijk). Gebruik hiervoor een huiddesinfecterend middel met een RVG-nummer. Houd de inwerktijd aan die de fabrikant voorschrijft. Wacht in ieder geval tot de huid droog is. Voorkom dat het middel het oor in loopt. Dit kan het trommelvlies beschadigen. Laat de klant na het desinfecteren niet (of zo min mogelijk) meer rondlopen.
6. Markeer de te piercen plek (kan voor beide oren tegelijk) met Gentiaanviolet opgelost in alcohol 70% of Betadinejodium. Gebruik hiervoor een cocktailprikker die u na gebruik meteen weggooit. *Betadinejodium koopt u bij de apotheek of drogist. Een Gentiaanvioletooplossing kunt u laten aanmaken bij een apotheek. Laat ze hiervoor 0,1 gram Gentiaanviolet (CI 42555) oplossen in 10 ml alcohol 70%.*
7. Open vlak voor gebruik de steriele verpakking van de cartridge volgens aanwijzing op de verpakking. Laat de cartridge op de steriele binnenkant van de verpakking liggen. *Zo voorkomt u dat het in aanraking komt met uw handen of de buitenkant van de steriele verpakking.*
8. Trek schone handschoenen aan.
9. Zet de cartridge in het piercinginstrument. Plaats het piercinginstrument op de te piercen plek en maak het gaatje. De poussette (sluiting) wordt automatisch geplaatst. Komt de cartridge niet goed in het instrument of wordt de poussette niet automatisch geplaatst? Dan mag u het nog een keer proberen als het sieraad en de poussette nog schoon zijn. Is het sieraad bijvoorbeeld op de grond gevallen, dan mag dit niet meer.
10. Verwijder de cartridge en gooi deze weg.
11. Herhaal stap 9 en 10 eventueel voor een piercing in het andere oor. Bij kleine kinderen kunt u ook het stereoprikken toepassen, om een tweede prikervaring te voorkomen. Bij stereoprikken prikken twee personen tegelijkertijd een oor.
12. Als er bloed zit, neem dit dan weg met een steriel gaasje.
13. Ruim de behandelruimte op en maak deze schoon volgens de aanwijzingen in paragraaf 2.6 en hoofdstuk 3.
14. Trek de handschoenen uit en gooi ze weg. Was of desinfecteer de handen.

9.2 Begrippenlijst

AVG	<i>Algemene verordening gegevensbescherming</i>
Bedrijfsruimte	<i>De gehele ruimte waarvoor de vergunning wordt verleend.</i>
Behandelruimte	<i>Ruimte in de bedrijfsruimte waar de piercing wordt gezet. Deze ruimte moet voldoen aan de bouw- en inrichtingseisen uit deze richtlijn.</i>

CBG	<i>Het College ter Beoordeling van Geneesmiddelen (CBG) beoordeelt en bewaakt de werkzaamheid, risico's en kwaliteit van geneesmiddelen voor de mens. Middelen zijn te herkennen aan een RVG-nummer.</i>
Ctgb	<i>College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden. Het Ctgb beoordeelt op basis van Europese wet- en regelgeving of desinfecterende middelen toegelaten worden op de Nederlandse markt.</i>
Desinfecteren	<i>Desinfecteren is het sterk verminderen van het aantal aanwezige micro-organismen, met een speciaal daarvoor bestemd desinfecterend middel.</i>
First-in-first-out-systeem	<i>Met het first-in-first-out-systeem wordt bedoeld dat u de cartridges die het eerst geleverd zijn, vooraan zet en als eerste gebruikt.</i>
Handdesinfecterend middel	<i>Een handdesinfecterend middel is een vloeistof waarmee ziekteverwekkers op de handen kunnen worden gedood. Als handen niet zichtbaar vuil of plakkerig zijn, kan een hand desinfecterend middel worden gebruikt in plaats van water en zeep.</i>
Handhygiëne	<i>Handhygiëne is het wassen van de handen met water en zeep of het desinfecteren van de handen met handdesinfectiemiddel, wanneer de handen niet zichtbaar vuil zijn.</i>
Huiddesinfecterend middel	<i>Een huiddesinfecterend middel is een vloeistof waarmee ziekteverwekkers op de huid kunnen worden gedood. Een huiddesinfecterend middel wordt voorafgaand aan het openen van de huid gebruikt om de huid te desinfecteren.</i>
Lichaamsvloeistoffen	<i>Lichamelijke vloeistoffen zoals bloed, speeksel, braaksel, urine en ontlasting.</i>
Micro-organismen	<i>Bacteriën, virussen, schimmels, gisten en protozoën zijn micro-organismen. Micro-organismen zijn onzichtbaar voor het blote oog en komen overal voor: op de huid, op meubels en voorwerpen, in de lucht, in water, op en in voedsel. De meeste zijn onschuldig of zelfs nuttig voor de mens, maar sommige micro-organismen kunnen ziekten veroorzaken.</i>
No-touch kraan	<i>Een no-touch kraan is een kraan die men niet met de handen open en dicht hoeft te draaien. Voorbeelden zijn een elleboogkraan, een kraan die vanzelf uitgaat, een kraan met knie- of voetbediening of een kraan met elektronisch oog.</i>
NVWA	<i>Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit. De NVWA heeft als kerntaak het toezicht houden bij bedrijven en instellingen op de naleving van verschillende wetten en voorschriften, waaronder de Warenwet.</i>

Piercen	<i>Het doorboren van de huid, slijmvliezen, kraakbeen of spierweefsel waardoor het mogelijk wordt in de doorboring een piercing achter te laten.</i>
Schoonmaken	<i>Het verwijderen van los of aangekleefd vuil.</i>
Stromend water	<i>Vast tappunt met aan- en afvoer aangesloten op het reguliere leidingwaternet (drinkwaterkwaliteit).</i>
Wonddesinfecterend middel	<i>Een wonddesinfecterend middel is een middel waarmee ziekteverwekkers in de wond kunnen worden gedood. Een wonddesinfecterend middel wordt gebruikt om de wond te desinfecteren.</i>

9.3 Ctgb-databanken voor desinfecterende middelen

Hieronder staat hoe u desinfecterende middelen kunt vinden op de website van het Ctgb.

Eerst beschrijven we hoe u een overzicht van toegelaten desinfecterende middelen kunt vinden. Hebt u al een desinfecterend middel en wilt u weten of u dit mag gebruiken? Gebruik dan de tweede zoekstrategie.

Onderstaande zoekstrategieën zijn opgesteld in maart 2014. Kloppen de strategieën niet meer en heeft u hulp nodig? Neem dan contact op met het Ctgb, telefoonnummer 0317 – 417 810. Het LCHV is niet verantwoordelijk voor eventuele wijzigingen aan de website van het Ctgb.

1. Zoekstrategie overzicht toegelaten desinfecterende middelen

- Ga naar www.ctgb.nl.
- Kies onder het kopje 'Toelatingen' voor 'Download toegelaten en vervallen middelen'.
- Klik op 'Download overzicht met toegelaten middelen'. Er opent nu een Excelbestand.
- In dit Excelbestand staan alle toegestane middelen. Belangrijke informatie in dit Excel bestand:
 - In kolom B vindt u de naam van de middelen.
 - In kolom C staan links naar de actuele gebruiksvoorschriften van de desinfecterende middelen. Kopieer een link in uw internetbrowser om het bestand te openen.
 - In kolom T vindt u welke PT code(s) geldt/gelden voor het middel. De PT-code geeft aan voor welk materiaal het middel geschikt is. Middelen die geschikt zijn voor het desinfecteren van handen hebben een PT01-code ('Biociden voor menselijke hygiëne'). Middelen die geschikt zijn voor materialen en oppervlakken hebben een PT02-code 'Desinfecterende middelen voor privégebruik en voor de openbare gezondheidszorg, alsmede andere desinfectantia'.

2. Zoekstrategie specifiek desinfecterend middel

Hebt u al een middel en wilt u weten of deze geschikt is? Dan kunt u op de naam van het product zoeken.

- Ga naar www.ctgb.nl.
- Kies onder het kopje 'Toelatingen' voor 'Toelatingen'.
- Achter 'Filter op naam' kunt u (een deel van) de naam van uw product invullen.
- Klik vervolgens op de naam van uw product. Op de pagina die dan opent, staat meer informatie, waaronder een link naar het actuele gebruiksvoorschrift.

9.4 Verschil tussen desinfectiemiddelen voor de handen en de huid

Het middel dat gebruikt wordt om te desinfecteren hangt af van wat er gedesinfecteerd moet worden. Gaat het om de huid voorafgaand aan bijvoorbeeld het piercen, of gaat het om de vloer die vervuild is met braaksel? Is de tafel vervuild met bloed, of wil je je handen desinfecteren?

Voor desinfectiemiddelen wordt er onderscheid gemaakt tussen een biocide en een geneesmiddel. Afhankelijk van wat gedesinfecteerd moet worden, wordt bepaald of er een biocide of een geneesmiddel gebruikt moet worden.

Desinfectiemiddelen voor gebruik op levenloze oppervlakken en de intacte huid die ook na het desinfecteren intact blijft vallen onder de biocide wetgeving. Denk aan oppervlakken, materialen en handen. Deze middelen moeten zijn toegelaten door het Ctgb.

Desinfectiemiddelen voor de niet-intacte huid, of de huid die nog intact is maar direct na het desinfecteren geopend zal worden (zoals bij piercen), vallen onder de geneesmiddelenwet. Denk aan de huid voorafgaand aan het piercen of voor het behandelen van een wond. Deze middelen moeten zijn toegelaten door het CBG.

Handen of huid?

Dit onderscheid is vrij lastig en hierdoor ontstaat er veel onduidelijkheid. Logisch, want waarom is er een verschil tussen huid en handen? De handen zijn toch ook huid? In deze paragraaf wordt het verschil tussen een huiddesinfectiemiddel en een handdesinfectiemiddel uitgelegd.

Handdesinfectiemiddelen

Handen worden gedesinfecteerd om het aantal (ziekmakende) micro-organismen, die altijd aanwezig zijn op de handen, terug te dringen tot een acceptabel niveau. Het wordt niet gebruikt om te genezen of om ziekte te voorkomen of voor de behandeling van een wond. Handdesinfectiemiddelen worden alleen op de intacte (blijvende) huid gebruikt. Handdesinfectiemiddelen vallen daarom onder de biocide wetgeving.¹

Huiddesinfectiemiddelen

Een huiddesinfectiemiddel wordt gebruikt voor het genezen of voorkomen van ziekte, of voor de behandeling van een wond. Een huiddesinfectiemiddel kan worden gebruikt op een niet-intacte huid of op een intacte huid die 'geopend' wordt, zoals bij tatoeëren en piercen. Hierdoor valt een huiddesinfectiemiddel onder de geneesmiddelenwet.²

Gebruik desinfectiemiddelen altijd volgens het gebruikvoorschrift. Lees de bijsluiter voorafgaand aan het gebruik daarom goed door.

Handen zijn toch intacte huid?

Klopt, een huiddesinfectiemiddel mag op de intacte huid gebruikt worden, dus ook op de handen. Bedenk wel dat een huiddesinfectiemiddel agressief is voor de huid en de huid uitdroogt. Meestal is er een terugvetter toegevoegd aan een handdesinfectiemiddel zodat de handen niet uitdrogen.³

¹ College ter beoordeling van Geneesmiddelen. 'Afbakening Biociden en Geneesmiddelen.' CBG. (2013): geraadpleegd 25 augustus 2015.

² Werkgroep Infectie Preventie, 'Desinfectie'. RIVM. (2013), geraadpleegd 25 augustus 2015; en College ter beoordeling van Geneesmiddelen. 'Afbakening Biociden en Geneesmiddelen.' CBG. (2013): geraadpleegd 25 augustus 2015.

³ Werkgroep Infectie Preventie, 'Handreiniging of desinfectie'. RIVM. (2013), geraadpleegd 7 augustus 2015.

10 Bronnenlijst

10.1 Relevante wet- en regelgeving

Onderstaande wetten, besluiten en regelingen zijn alle terug te vinden op www.wetten.nl.

Algemene verordening gegevensbescherming

Besluit uitvoering rookvrije werkplek, horeca en andere ruimten

Geneesmiddelenwet

Tabakswet

Warenwet

Warenwetbesluit bestuurlijke boeten

Warenwetbesluit tatoeëren en piercen

Warenwetregeling aanwijzing veiligheidscodes tatoeëren en piercen

Warenwetregeling tatoeëren en piercen

Wet op de beroepen in de individuele gezondheidszorg (Wet BIG)

10.2 Overige documenten en websites

College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden. www.ctgb.nl.

Daha T. Desinfectantia en de wet. Tijdschrift voor Hygiëne en Infectiepreventie 2004, 5: 130.

Janssen K, Kon M. 3 patiënten met complicaties als gevolg van piercing van het oorkraakbeen. Nederlands Tijdschrift voor de Geneeskunde 2004, 148(27), 1351-1354.

Poel P van de. Latexvrije onderzoekshandschoenen, de hygiënist als projectleider. Tijdschrift voor Hygiëne en Infectiepreventie 2005, 1: 3-6.

Richtlijnen WIP, Stichting Werkgroep Infectie Preventie, Leiden. www.wip.nl.

Trick WE, Vernon MO, Hayes RA, Nathan C, Rice TW, Peterson BJ, Segreti J, Welbel SF, Solomon SL, Weinstein RA. Impact of ring wearing on hand contamination and comparison of hand hygiene agents in a hospital. Clin Infect Dis. 2003 Jun 1;36(11):1383-90. Epub 2003 May 22.

Yildirim I, Ceyhan M, Cengiz AB, Bagdat A, Barin C, Kutluk T, Gur D. A prospective comparative study of the relationship between different types of ring and microbial hand colonization among pediatric intensive care unit nurses. Int J Nurs Stud. 2008 Nov;45(11):1572-6. doi: 10.1016/j.ijnurstu.2008.02.010. Epub 2008 May 13.

10.3 Warenwetbesluit tatoeëren en piercen

Onderstaand overzicht geeft weer in welke delen van deze hygiënerichtlijnen artikel 6, eerste lid, van het Warenwetbesluit tatoeëren en piercen wordt afgedekt.

Artikel 6, eerste lid	Te vinden in:
Onderdeel a	Paragrafen 2.4, 2.5 en 2.6, hoofdstuk 3
Onderdeel b	Paragrafen 2.1 en 2.5, hoofdstukken 3 en 4
Onderdeel c	Paragrafen 2.1 en 2.5